

Berta Dávid:

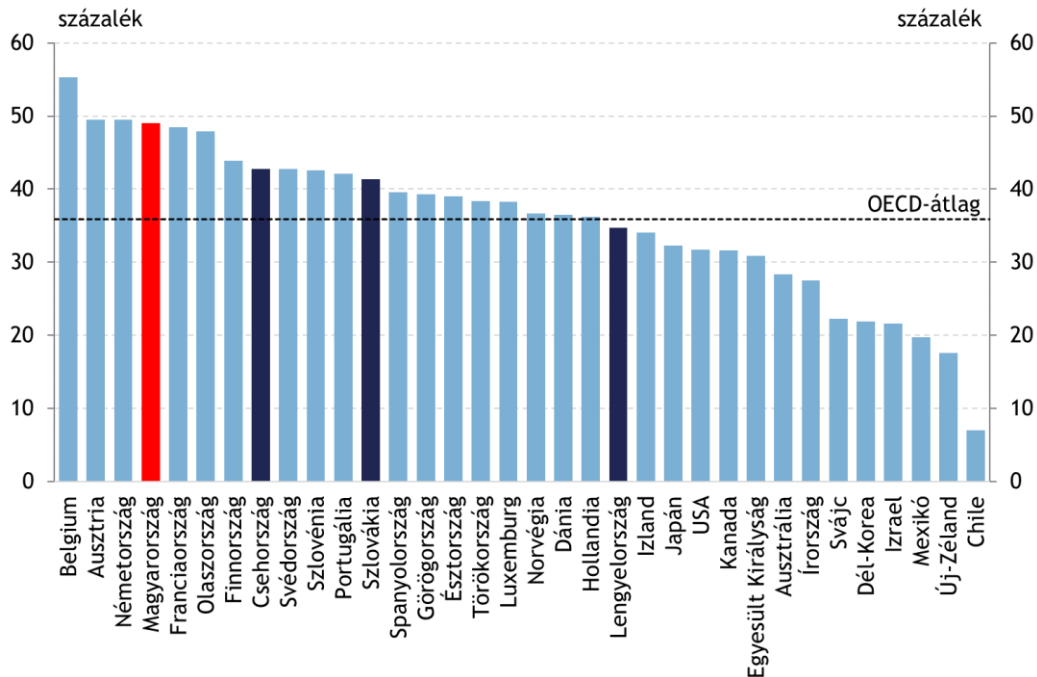
A személyi jövedelemadó csökkentésének előnyei

A munkához kapcsolódó adóterhek 2010 óta érdemben csökkentek Magyarországon, azonban nemzetközi összehasonlításban még így is magasak. A magyar marginális és átlagos adóékek szintje az elmúlt években tapasztalt csökkenés ellenére a visegrádi országok értéke felett alakul, ezért a bérekhez kapcsolódó adóterhek csökkentése továbbra is indokolt. A személyi jövedelemadó-kulcs mérséklése révén jelentősen csökkenthető az adóék, ami hozzájárul a nettó keresetek növekedéséhez. A növekvő keresetek nyomán bővülne a háztartások rendelkezésre álló jövedelme, ami elősegíti a fogyasztást, főként az alacsonyabb jövedelmű háztartásoknál. A nagyobb munkakínálat következtében érdemben csökkenhetnek a munkaerőhiány és elvándorlás által előidézett problémák. A kamat- és osztalékjövedelmek utáni jövedelemadó csökkentése növeli a megtakarítások vonzerejét.

Magas a munka adóterhelése

A bérekhez kapcsolódó adó- és járulékterhek Magyarországon az elmúlt években tapasztalt csökkenés ellenére világviszonylatban továbbra is magasak. A személyi jövedelemadó kulcsának ideai csökkentése 0,8 százalékponttal mérsékelte az átlagos adóéket (a nettó bér és a bruttó bérköltség hányadosa), amely így 2009 óta összesen 5 százalékponttal csökkent a jelenlegi, 48,2 százalékos szintjére. Más szavakkal a munkáltató által fizetett teljes bérköltségből 48,2 százalékot „von el az állam”, és a fennmaradó rész illeti a munkavállalót, az átlagbér 100 százalékát kereső, egyedülálló és gyermektelen adózó esetén. A nemzetközi szervezetek (OECD, Világbank, IMF, Európai Bizottság) rendszeresen visszatérő ajánlása a magyar adórendszerrel kapcsolatban, hogy a bérekhez kapcsolódó adó- és járulékterhek csökkentése továbbra is indokolt Magyarországon.

1. ábra: Az átlagos adóék gyermektelen, egyedülálló adózó esetén az átlagbér 100 százalékánál az OECD-országokban 2015-ben

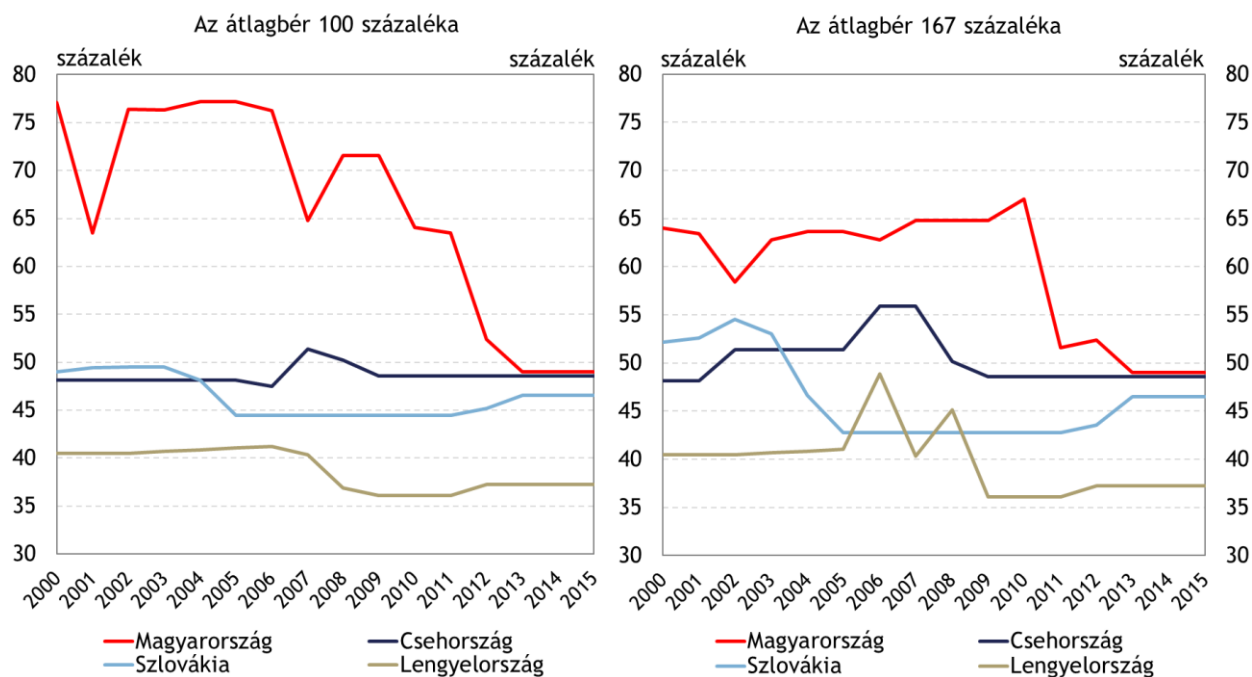
Forrás: OECD

A magyar átlagos adóék az OECD országok között a negyedik legmagasabb, így az adóterhek csökkentése versenyképességi szempontból is kedvező lenne (1. ábra). Bár a családi adókedvezmény és a Munkahelyvédelmi Akcióterv célzott járulékkedvezménye sokak számára jelentősen csökkenti az adóéket, a tipikus szintje azonban mégis magas, ami versenyképességi szempontból hátrányt jelent. Csak három fejlett országban magasabb az adóék, mint Magyarországon, a regionális versenytársaink körében pedig mindegyik országban, valamint az OECD-országok átlagában is számottevően alacsonyabb.

Az átlagos hazai adóéket jellemző megállapítások a marginális adóékre is igazak. A marginális adóék, vagyis az egységnyivel magasabb bérre rakódó adóteher 2010 óta az összes jövedelmi csoportnál érdemben, átlagosan mintegy 15 százalékponttal csökkent. Míg a kétezres évek közepén a bérköltség 1 százalékos emelésére a nettó bér csak 0,23 százalékkal növekedett (77 százalék körüli marginális adóék), addig az utóbbi 3 évben ugyanekkora bérköltség-emelkedésre több mint 0,5 százalékkal nőtt a nettó bér (49 százalékos marginális adóék). A mérséklődéssel a magyar adóék jelentősen közeledett a visegrádi országok értékeihez, ugyanakkor annak mértéke továbbra is a régiós versenytársaink által kijelölt sáv felső határán kívül

esik (2. ábra). Ezért mindenképpen érdemes folytatni a kedvező trendet, azaz a munkára rakódó adóterhek csökkentését.

2. ábra: A marginális adóék alakulása az átlagbér 100 és 167 százalékánál a visegrádi országokban gyermektelen, egyedülálló adózó esetében

Forrás: OECD

A munkát terhelő adók csökkentésének kedvező hatásai

A személyi jövedelemadó mérséklése révén további jelentős csökkenést lehet elérni mind az átlagos, mind a marginális adónem esetén. Amennyiben Magyarországon megvalósulna az egyszámjegyű, 9 százalékos személyi jövedelemadó-kulcs, úgy az átlagos és marginális adóék egyaránt 4,7 százalékponttal csökkenne (1. táblázat). Az átlagos adóék 43,6 százalékra süllyedne, amivel megközelítené Csehország értékét, a marginális adóék szintje pedig a cseh és szlovák szint alá kerülne. A személyi jövedelemadó kulcsának csökkentése azért gyakorol ilyen jelentős hatást az adóékekre (például a bruttó bérre rakódó munkáltatói terhek mérséklésével ellentétben), mert a nettó bért közvetlenül növeli, a bruttó bérköltség változatlansága mellett. Mivel a személyi jövedelemadó mérséklése közvetlenül, általánosan csökkenti a munkavállalói terheket, így a csökkentés hatása rövid távon, gyorsan megmutatkozik a növekvő nettó bérekben, azaz nincs szükség hosszú ideig tartó átgyűrűző hatásra.

1. táblázat: Az átlagos adóék a jelenlegi adókönyvetben és a személyi jövedelemadó több százalékpontos csökkentése esetén

Bruttó bér	Személyi jöv. adó	Munkaváll. járulék	Munkált. járulék	Nettó bér	Bruttó bérköltség	Adóék (%)	Adóék változása (%p)
100	16	18,5	28,5	65,5	128,5	49,0%	0,8%
100	15	18,5	28,5	66,5	128,5	48,2%	aktuális
100	13	18,5	28,5	68,5	128,5	46,7%	-1,6%
100	11	18,5	28,5	70,5	128,5	45,1%	-3,1%
100	9	18,5	28,5	72,5	128,5	43,6%	-4,7%

A nettó keresetek növekedése következtében rövid távon nő a háztartások fogyasztása, főként az alacsonyabb jövedelmű háztartások esetén. A háztartások bővülő fogyasztása érdemben támogatja a gazdasági növekedést, valamint áfa-tartalmán keresztül többletbevételt generál a költségvetésnek, ami részben ellensúlyozza a személyi jövedelemadó kulcs-csökkentés egyenlegrontó hatását. Baksay és Csomós¹ számításai szerint az egykulcsos személyi jövedelemadó 2011-es bevezetése önmagában 4,9 százalékkal növelte a háztartások rendelkezésre álló jövedelmét és pozitívan járult hozzá a gazdasági növekedéshez. Az szja-csökkentés költségvetésre gyakorolt dinamikus hatásait megvizsgálva azt találták, hogy a növekvő munkakínálat hosszú távú kedvező hatásai és a bővülő fogyasztásból származó költségvetési többletbevételek következtében a statikus hatásokból eredő bevételkiésés hosszú távon mintegy negyedére zsugorodik.

A személyi jövedelemadó-kulcs csökkentése ösztönzőleg hat a megtakarításokra is, ugyanis a kamatok és osztalékjövedelmek adóját is mérsékli. A személyi jövedelemadó alapja széles (szélesebb, mint például a járulékoké) és kiterjed olyan tőkejövedelmekre is, mint a kamatok, osztalék, ingatlanadás, és -bérbeadás. Ezek adóterhe a személyi jövedelemadó kulcsával együtt csökken, így a megtakarítási és fogyasztási döntéseket torzító hatás is mérséklődik.

Az adókulcsok csökkentése hozzájárulhat a gazdaság fehéredéséhez. Az eddig rejtett gazdaságban tevékenykedőket a kisebb adóteher jövedelmük bevallására ösztönözheti. Az elmúlt években már jelentős előrelépés volt megfigyelhető e tekin-

¹ Baksay-Csomós (2014) Az adó- és transzferrendszer 2010 és 2014 közötti változásainak elemzése viselkedési mikroszimulációs modell segítségével – Köz-Gazdaság, Különszám az adópolitikáról p. 48., 2014. december

tetben. Ugyan egy másik adónemet érint, de a szürkegazdaság visszaszorulását jól tükrözi, hogy az Európai Bizottság elemzése szerint az áfa adórése (az elméletileg beszédhető és ténylegesen beszédett adóbevétel különbsége) 2013 és 2014 között Magyarországon csökkent a harmadik legnagyobb mértékben az Európai Unióban². A rejtett gazdaság teljes mérete pedig 2010 és 2015 között a GDP 1,5 százalékpontjával csökkenhetett³.

A személyi jövedelemadó kulcsának csökkentése a Magyarországon jelenleg tapasztalt munkaerő elvándorlás, és a kapcsolatos munkaerőhiány enyhítésére is alkalmas. A vállalkozások munkaerő-kereslete már most is magas és folyamatosan növekszik, a munkaerő-kínálat azonban nem tart ezzel lépést, így alakulhatott ki az utóbbi időszakban a magyar piacot egyre inkább jellemző munkaerőhiány (amit erősített a kereslet és a kínálat regionális, valamint képzettségbeli eltérése). A munkavállalók terheinek mérséklése, az átlagos adókulcs csökkenése, ezzel pedig a nettó keresetek emelkedése viszont rövid távon is ösztönzi a munkavállalást azok körében, akik eddig nem voltak aktívak a munkaerőpiacon.

Összességében a személyi jövedelemadó csökkentése kedvezően járulna hozzá Magyarország versenyképességéhez. A személyi jövedelemadó mérséklése általános nettó béremelkedést, magasabb rendelkezésre álló jövedelmet, így növekvő fogyasztást és bővülő munkaerő-kínálatot eredményez. Mindezen kedvező hatások érdemben hozzájárulnak a gazdasági növekedéshez és részben ellensúlyozzák a személyi jövedelemadó csökkentéséből származó költségvetési bevételekiesést. A hosszú távú versenyképesség szempontjából pedig kedvezően hatna, hogy a munkára rakódó alacsonyabb adóteher ösztönzi a humán tőkébe történő befektetést és mérsékli az adóelkerülést.

„Szerkesztett formában megjelent a Napi.hu oldalon 2016. december 1-én.”

---

² http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-2909_en.htm

³ Schneider, F. (2015) Size and Development of the Shadow Economy of 31 European and 5 other OECD Countries from 2003 to 2015: Different Developments